~~Τέαρος~~. Κοντάδεσδος.

Αγριάνης. Εργίνης. Μοσνάρ Δισάρ. Γιέννα.

118

« Ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 6554 φύλλῳ τῆς "Νεολόγου" περὶ τῆς ὀνομα-
στῆς ταύτης μιᾶς τεσσαράκοντα ἐκκλησίας ἐδημοσιεύθη
ὑπὸ τοῦ κ. Χ. Σαμαρτζίδου ὅτι αἱ ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου μνη-
μονευόμεναι (βιβλ. Δ΄. κεφ. 89, 90, 91) δύω δέουσαι τεσσα-
ράκοντα πηγαὶ τοῦ Τεάρου, αἱ ἐξ ἴσου ἀπέχουσαι τῆς τε
παρὰ τὴν Πέρινθον (Ἡράκλειαν) πόλεως ἢ τῆς ἐπὶ τῷ Εὐξείνῳ
Ἀπολλωνίας (Σωζοπόλεως) διὰ ... τὸ κέρας,
τὸ νῦν ὑπὸ τὴν ἔξεως τῶν Τεσσαράκοντα Ἐκκλησιῶν κεί-
μενον, ὅτι γνωρίζομεν ... ἐξ... καὶ τε-
λοῦσαι συνεχῶς ... τοῦ Τεάρου
καὶ τοῦ Κοντάδεσδου, εἰς ὃν κατὰ Ἡρόδοτον ἐκδίδωσι ὁ Τέ-
αρος, ὅπως δὲ ὁ Κοντάδεσδος εἰς τὸν Ἀγριάνην, ὁ δὲ Ἀγριά-
νης εἰς τὸν Ἕβρον, ὁ δὲ εἰς θάλασσαν τὴν παρ' Αἴνῳ πό-
λιν καὶ ὅτι αἱ δύω δέουσαι τεσσαράκοντα πηγαὶ
μετεβλήθησαν εἰς τεσσαράκοντα Ἐκκλησίας, λαμβα-
νομένου νῦν ὅτι ἐπὶ τῶν χριστιανικῶν χρόνων εἰς ἁ-
γιάσματα καὶ ἐκκλησίδια μετεβάλλοντο αἱ ἰαματικαὶ
ψυχραὶ καὶ θερμαὶ πηγαί. Τὴν ἀνακάλυψιν δὲ ταύτην
ἀμφισβητεῖ ἡ Κωνσταντινούπολις ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 119 φύλλῳ·
περὶ μὲν τῶν ποταμῶν Τεάρου καὶ Κοντάδεσδου λέγει
ὅτι ταὐτόσημα εἰσιν ὅσοι οἱ ἐκ τῶν πηγῶν Μοσνάρ-Δι-
σάρ ἢ Γιέννης σχηματιζόμενοι ἢ οἵτινες ἑνούμενοι ἀ-
νωτέρω χύνονται εἰς τὸν Εργίνην· περὶ δὲ τῆς ὀνομασίας

Ἡ Θράκη ἢ αἱ Σαράντα Ἐκκλησίαι Μηλιοπούλου Χρήστου 1897. σ. 12

ραψωδία επιγραφείσα, ότι ... φέρουσα ερμηνείαν α' ότι ...
βρέθη εις 40 επιγραφαί ων ουδέ ίχνος φαίνεται ... ότι ήσαν
μεθερμήνευσις του Σερβικού Μάρκ-Κράλιεβιτς, όπερ ...
του ... λέξις η γ'. όπερ η ... παρίστησι· ότι ...
... εις τα ... των 40 μαρτύρων
καθ' ... της Σερβικής ...
Μάρκου Κράλιεβιτς ... 40 επιγραφαί ...
ότι των 40 ... ότι το ...
... θέμα, προσθήκας ... ελέγχω την ...
τη ... και μεγάλην, ...
... της ιστορίας η ... η επαρχίας ...
ραψωδίας επιγραφείσας ... την σύνταξιν ...
... αυτής.

Ο Χάρμης [illegible] ιστορία της Σερβικής αυτοκρατορίας, α-
ναφέρων ... υπό των καθολικών καταστρέψεως του
Μάρκου Κράλη (1372) όπερ ... υπό των Βυζαν-
τινών, φρούριον δε των ... υπό αυτό, ...
... κατά μετάφρασιν εις το Σερβικόν ... ότι ενταύθα ανα-
... και ... του Γέωργ, ον ο ...
... της Σκιάθας ...
... τον ... των ..., ...
... και άριστον άνδρα.

Ο δε φίλος Βλάσσης Σκορδέλης εν τοις ...
... (σελ. 28) παρατίθησιν ... Μανουήλ. VII σ. 1 ...

120

Κονθαδέζας. Γέαρας

Πεμέδερες

λέγη περὶ τοῦ Κονθαδέζου, τὸν ἐμβάλλει ὁ Γέαρας, ὅτι πιθανῶς οὗτος εἶναι ὁ νῦν Πεμέδερε.

Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω δῆλον, προέκυψαν τέσσαρες διάφοροι γνῶμαι περὶ τῆς θέσεως τῶν πηγῶν τοῦ Γεάρου. α΄) ἡ τοῦ κ. Χ. Σαμαρτσίδου καθ' ἣν ἡ θέσις τῶν πηγῶν τοῦ Γεάρου εἶναι πέραν τὸ μέρος τὸ νῦν ὑπὸ τῆς πόλεως Σαράντα Ἐκκλησιῶν κατεχόμενον β΄) ἡ τῆς «Κωνσταντινιάδος» καθ' ἣν αἱ πηγαὶ τοῦ Γεάρου ἢ τοῦ Κονθαδέζου πιθανῶς [illegible] καθ' ὅσον αἱ τῆς Σέννης ἢ Μουχτάρ-Χισάρ, χωρὶς νὰ ὁρίζηται τίνες αἱ τοῦ Γεάρου καὶ τίνες αἱ τοῦ Κονθαδέζου. γ΄) ἡ τοῦ Χάμμερ καθ' ἣν αἱ πηγαὶ τοῦ Γεάρου ἀναβλύζουσιν [illegible] Μουχτάρ Χισάρ ἢ δ΄) ἡ τοῦ Βρασιὲ Σιμορδέλη καθ' ἣν πιθανῶς ὁ Κονθάδεζας ὃν ἐμβάλλει ὁ Γέαρας εἶναι ὁ νῦν Πεμέδερε.

Πρὸς εὕρεσιν τῆς πιθανωτέρας γνώμης παρατηρῶ ἤδη τὰ ἑξῆς.

1) ἡ τοῦ κ. Σαμαρτσίδου γνώμη ἐπὶ τοῦ προειρημένου οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃ βάσιν, διότι οὔτε παράδοσις, οὔτε σημεῖόν τι ὑπάρχῃ ὅπερ νὰ ὑποστηρίζῃ πιθανωτάτην ὑπόθεσιν, ὅτι τοιαῦται πηγαὶ ὑπῆρχον παρὰ τῇ πόλει καὶ μόνη πηγή, περὶ ἧς δύναται νὰ γίνῃ λόγος ἐνταῦθα εἶναι ἡ ἐκτὸς τῆς πόλεως καθ' ὡς γε [illegible] ἀπόφασιν τοῦ Ἀγὰ Μουχτάρ· ἀλλ' οὔτε αὕτη, οὔτε ἡ θερμὴ μικρὰ ἐκτὸς τῆς πόλεως πηγὴ παρὰ τὸν διαρρέοντα τὴν πόλιν χείμαρρον δύναται ἢ καθ' ὅλου νὰ ἐνισχύσωσι τὴν γνώμην τοῦ κ. Σαμαρτσίδου.

121

Κονδιάδες. Γέαρα.

2) Τα εν "Κωνσταντινουπόλει" επιθέματα ουδαμώς δύνανται να θεωρηθώσιν ικανοποιητικά διά τους εξής λόγους· α) διότι δεν ορίζεται σαφώς και δι' αποδείξεων, αν αι πηγαί της Γέννης ήναι αι του Γεάρου ή του Μουνάρ Χισάρ. β) διότι η υπό του Ηροδότου προσδιοριζομένη απόστασις μεταξύ Απολλωνίας και Περίνθου συμπίπτει εν Μουνάρ Χισάρ, ως αναφέρεται, αλλ' ουχί και εν Σαράντα Εκκλησίαις· εκ της ακριβούς επί του χάρτου εξετάσεως προκύπτει ότι η αναλογία των αποστάσεων μεταξύ Μουνάρ Χισάρ και Σαράντα Εκκλησιών προς την Πέρινθον και Απολλωνίαν [illegible] αντιστρόφως η αυτή, ήτοι όσω πλησιέστερον κείται το Μουνάρ-Χισάρ προς την Πέρινθον, απώτερον δε προς την Απολλωνίαν, τοσούτω εγγύτερον κείνται αι Σαράντα Εκκλησίαι προς την Απολλωνίαν, απώτερον δε της Περίνθου. γ) διότι αι Σαράντα Εκκλησίαι δεν κείνται επί της από Κωνσταντινουπόλεως εις Τουρκίαν και Βουλγαρίαν οδού, ως λέγει, αλλ' επί της οδού.

3) Η γνώμη του Χάμμερ υποστηρίζεται της ακριβείας, καθ' όσον αι πηγαί της Γέννης συμπίπτουσι διατηρούμενου του όνομα του Γεάρου νυν έτι.

4) Η εν ταις γραφικαίς μελέταις υπό του κ. Βλ. Σκορδέλη κατά παράλληλος εκφερομένη γνώμη, ότι ο Κονδιάδες ήν ο νυν Γενίδερε (Δ ως δίκαιον εκείθεν απόστασιν) καθ' ην αναγκαίως πρέπει να δεχθώμεν παραπέμπουσι ότι αυτού ως τον Γέαρον, ανάσκευας παρίσταται, καθότι ότε η θέσις, ό-

122

Κουλάδερας. Τέαρος.

Πορταλή δερέ. Μοναστήρ δερέ. Αγριάνης. (Έργενα)

Δε αι πηγαί των ες αυτό χυνομένων παραποτάμων εκρίθησαν να δοθή εις τινα αυτών το όνομα του Τεάρου.

Εκ των εκτεθέντων πρόδηλον αποβαίνει, ότι ανάγκη παρίσταται ασφαλεστέρων αποδείξεων προς ακριβή καθορισμόν της θέσεως των πηγών του Τεάρου. Το εφ' ημάς, έχων υπ' όψιν τας ειδήσεις και τας περί [illegible] και τας πηγάς, φρονώ ότι μάλλον πιθανόν είναι, ότι αι πηγαί του Τεάρου πρέπει να ζητηθώσι μάλλον εν ταις πηγαίς της Γέννας, εξ ων σήμερον αι μεν υπάρχουσιν εκτός της πόλεως, δύο δε εν ταις [illegible] δεκαπέντε αποδίδουσιν· η γνώμη δε αύτη ενισχύεται εκ τε του φημισμένου μεγάλου αριθμού των πηγών και εκ της αφθονίας των ρείθρων υδάτων, άτινα [illegible] των του Βουνάρ-Χισάρ είδους πηγών. (1)

Η Γέννα κείται Ν.Α. των Σαράντα Εκκλησιών 4 ώρας, το δε Μουνάρ Χισάρ επί πλέον 3.

Ο δε Κουλάδερας σχηματίζεται υπό ο ποταμός Πορταλή δερέ, όστις τας πηγάς αυτού έχων εις το Μικρό Μέσο παρά την κώμην Σκοπελόν, ρέων ακαθοριστότερον του Τεάρου, δέχεται [illegible] εν Λουλέ Βουργάζ κάτωθι, τον στενώτερον του Τεάρου ρέοντα παραπόταμον Μοναστήρ δερέ και χύνεται κατωτέρω εις τον Αγριάνην (Έργενα).

(1) Ο E. D. Klark εν ταις οδοιπορικαίς σημειώσεσιν αυτού (Τ. Θ. σ. 547 Απριλ. 6. 1799) αναφέρει τα εξής: "Αν η πόλις αυτή (αι Σαράντα Εκκλησίαι) [illegible] γειτνιάζει της Μαύρης θαλάσσης, ο μικρός ποταμός πλησίον του οποίου κείται λαμβάνει εναντίαν διεύθυνσιν και αφ' ου ενωθή μετά του Έβρου χύνεται εις το Αιγαίον πέλαγος. Εν τη νέα ονομασία του ποταμού τούτου Dera-dere διακρίνομεν το αρχαίον [illegible] όνομα ποταμού . . . "

123

Κονταδεσδος. Τέαρος
Αγριάνης. Εργενε. Ριγηνία. Εργηνε. Τεκεδερε

Βλ. Στίλπ. Δημο-σθέν. Θρακικάς Μελέτας σ. 28.

« Ο Ηρόδοτος (1) αναφέρει τον Τέαρον, Κονταδεσδον, Αγριάνην, Άρτισκον. Τον Τέαρον ορίζει ακριβώς λέγων, ότι αι πηγαί αυτού 38 τον αριθμόν, „εκδιδούσιν" εκ πέτρης της αυτής ... ίσον απέχουσαι εξ Ηραίου τε πόλιος της παρά Περίνθω και εξ Απολλωνίης της εν Ευξείνω Πόντω". Ο Τέαρος δηλ. συμβάλλει καθ' Ηρόδοτον (2) εις τον Κονταδεσδον, όστις ρέει ... νότον, και είναι πιθανώς ο νυν Τεκε-δερε. Ούτος δε πάλιν χύνεται εις τον Αγριάνην. Αγριάνης δε είναι ο σήμερον Εργηνε. Ο δε Ριγηνία ή Ρηγίνα (3) σήμερον δε ... [illegible] ... Εργηνε, εφ' ου η περίφημος γέφυρα Ουζούν-Κιοπρού (= μακρά γέφυρα) καθά την οι Κωνσταντινουπολίται λέγουσιν, κτισθείσα υπό Μουράτ Β' ή έχουσα μήκος 1350 μέτρα. Τέλος ο Αγριάνης εκβάλλει εις τον Έβρον βορείως της πόλεως Κοψέλ (νυν Ύψαλα) (4). »

---

(1) IV. 92. (2) Πρβλ. Mannert Geogr. VII σ. 16.
(3). Στραβ. VII. 331. — πρβλ. Πλιν. IV 11. 18.
(4) Στραβ. VII. 329. 331.